

Kompostoi lehdet ja naatit mullaksi omassa pihassa

Puutarhaneuvojan vinkeillä vältät puutarhakompostoinnin yleisimmät mokat

Syksyllä puutarhasta syntyy monenlaista kasvijätettä. Haravoituja lehtiä, kukkien varsia, kasvimaan naatteja tai leikattuja oksia ei kannata kuljettaa pois – kompostoimalla niistä saa hyvää multaa. Kompostimullan mukana kasvien ottamat ravinteet palaavat takaisin puutarhaan ja lähtevät uuteen kiertoon. Syksyisten kasvijätteiden kompostointi onnistuu omalla pihalla eikä siitä tarvitse tehdä kompostointi-ilmoitusta jätehuoltoviranomaiselle.

Kompostointi on luonnonmukainen tapa palauttaa eloperäinen, maatuva jäte takaisin luonnon kiertokulkuun. Kompostimulta on humuspitoista maanparannusainetta, joka aktivoi maan pieneliöitä ja parantaa maan rakennetta.

Puutarhan kasvijätettä voi kompostoida puutarhakompostorissa, lautakehikossa tai kasalla. Myös keittiön biojätteelle hankittuun lämpökompostoriin voi laittaa puutarhajätettä pienissä erissä.

– Lämpökompostorissa kompostoituminen on nopeaa ja tasaista. Siksi kasvinosat, joissa on havaittavissa kasvitauteja tai tuholaisia, on kannattaa kompostoida lämpökompostorissa. Toimivassa kompostorissa taudinaiheuttajat ja tuholaiset tuhoutuvat eivätkä leviä syntyvän kompostimullan kautta uudelleen puutarhaan, opastaa Biolanin puutarhaneuvoja Riikka Kerttula.

Haravoituja lehtiä tai pilaantuneita omenoita voi puutarhasta tulla niin runsaasti, että niille tarvitaan selvästi suurempi kompostori kuin keittiön biojätteille. Puutarhasta kompostoitavaa tulee vain kevästä syksyyn, siksi puutarhakompostorin ei tarvitse olla lämpöeristetty. Eristämätönkin kompostori säilyttää kosteuden ja lämmön paremmin kuin lautakehikkoon tai kasalle koottu komposti. Kompostori suojaa syntyvää kompostimultaa myös ilman kautta leviäviltä rikkakasvin siemeniltä.

– Jos kompostiin laitetaan omenoita tai muuta jyräjyöitä houkuttelevaa kasvijätettä, tarvitaan jyräjyösuojaus. Helpoin ratkaisu on tiivis, pohjallinen kompostori, vinkkaa Biolanin Riikka Kerttula.

Puutarhakomposti kootaan kerroksittain kuin täytekakku

Puutarhakompostin kokoaminen aloitetaan laittamalla alimmaiseksi kerrokseksi haketta, silputtuja oksia tai pieniä risuja turvaamaan kompostin ilmansaanti.

– Tyypillisin virhe on, että pohjalle laitetaan iso kasa pitkiä risuja. Ne jättävät rakenteen hyvin harvaksi ja silloin komposti kuivuu helposti. Myös sekoitusvaiheessa pitkät risut ovat todella ikäviä. Suosittelenkin pilkkomaan kaiken mitä kompostoriin laittaa, mahdollisimman pieneksi. Näin hajoaminenkin on nopeampaa, opastaa Biolanin Riikka Kerttula.

Oksasilppuri on hyvä apuväline oksien ja kukkavarsien kompostoinnissa. Tammen ja vaahteran lehdet puolestaan kompostoituvat nopeammin, jos niiden päältä ajaa ensin ruohonleikkurilla ja haravoine vasta sitten kompostiin.

Kompostia kootaan kerroksittain kuin täytekakkua. Seuraavaksi kompostiin laitetaan typpipitoisia vihreitä kasvinosia, kuten naatteja, rikkakasveja tai ruohosilppua, sitten taas kerros pudonneita lehtiä ja ilmavuutta lisäävää oksasilppua. Myös lämpökompostorista tyhjennetty puolivalmis komposti on hyvä väliaine puutarhajätteen joukkoon.

Älä unohda kastelua ja ravinteita

Puutarhajäte on yleensä kuivaa. Jotta kompostoituminen lähtisi käyntiin, komposti kastellaan.

– Kompostin kosteus on helppo todeta, kun 10–20 cm syvyydestä otetaan kourallinen kompostia ja puristetaan sitä nyrkissä. Kompostimassasta tulisi irrota muutama tippa vettä. Jos käsi ei edes kastu, tarvitaan kastelua. Jos komposti on niin märkää, että vettä valuu sormien välistä noroina, lisätään kuiviketta, opastaa puutarhaneuvoja Riikka Kerttula.

Kuivat lehdet ja kuolleet kukkavarret eivät sisällä typpeä ja siksi ne kompostoituvat hitaasti. Kompostoitumista voi nopeuttaa ripottelemalla kellastuneiden kasvijätteiden päälle kompostiherätettä tai kanankakkarakeita.

Nyt syksyllä koottu puutarhakomposti käännetään ensi keväänä. Näin varmistutaan, että komposti kypsyy tasaisesti. Puutarhajätteen kypsyminen mullaksi vie 1–2 vuotta. Kompostointia helpottaa, jos käytössä on kaksi kompostoria; toista täytetään ja toinen saa muhia rauhassa.

Puutarhakompostoinnin ABC

1. Kokoa kompostin pohjalle pieniä oksia tai haketta.
2. Lisää kerroksittain vihreitä kasvinosia, lehtiä ja haketta.
3. Nopeuta kompostoitumista ripottelemalla puutarhajätteen joukkoon kanankakkarakeita tai kompostiherätettä.
4. Kastele komposti.
5. Käännä komposti keväällä ja uudelleen ensi syksynä.
6. Komposti on valmista käytettäväksi 1–2 vuoden kuluttua.

5 yleisintä puutarhakompostoinnin mokaa

1. Kasvijätteitä ei pilkota – Kompostoituminen on hidasta ja kompostin sekoitus hankalaa.
2. Rakenne on liian harva – Komposti kuivuu helposti.
3. Ei kastella – Hajottajapieneneliöt eivät pysty elämään kuivassa.
4. Kompostista puuttuu typpi – Kuivat lehdet, ja muu lehtivihreätön materiaali, eivät kompostoidu ilman ravinnelisiä, kuten kompostiherätettä tai kanankakkarakeita.
5. Unohdetaan kerroksellisuus – Toimivassa kompostorissa pitää olla ilmavia ja kosteutta pidättäviä kerroksia sekä vihreitä kasvinosia ja kuivaa väliainetta.

Lisätietoja:

Riikka Kerttula, puutarhaneuvoja, Biolan Oy, 040 5795 626, riikka.kerttula@biolan.fi

BIOLAN